

Pridplata na cilu god 3 fr., na pol god 1 fr. 50 nov., na četvert. 75 nov.
Za Srbiju 30, 16, 7 1/2 Grosa. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisma svakoverstina predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neprihvaćena neprimamo

God. II. U Kalači

U Četvrtak 6. Srpnja 1871.

Broj 27.

Velecinjenim Pridbrojnicima.

Stupili smo već u treći mjesec ovog četvrtka, kojim iziće pridplata mnogima od naših poštovanih čitatelja. Po dužnosti — koja nas veže prama ovog Lista, kano čedo gorkim trudom rodjeno i dosada uzdržavano — molimo prijatelje našeg milog roda, da se za vrijeme pobrintiti, pridbrojnik sakupljati i pridplatu uputstvom poštarskim najlakše ovamo poslati dostojahu. Koji naše stanje poznaje, taj uvidja, da mi sve što u duši, sreću i posidu imamo na razvitak i probitak našeg milog roda virno žrtvujemo; al poklem svaki razboriti rodoljub i to uvidja, da su naše sile, bile one duševne ili materialne, veoma ograničene: za oto nestidimo se očitovati, da bez rovna roskog podpora zadugo iztrajati nećemo moći. Radi toga i opet molimo poštovane rodoljube, da nam pridplatinike sabiraju; a suradnike, da nas sa svoji spisi podpomažu. Mi ne smatramo sebe kao nenaknadljive, jel se nadamo da Bog nije ni za naš rod zaboravio, već buduć po svojem iskustvu poznajemo strašne tegobe svakog početka: bili bi radi samo donle iztrajati, dok se nebi pokazao muž na pozorištu koji bi borbu snažnijim silama priduzeo. Osićamo mi svakojako da nismo ovom podhvatu dorasli, i to žalostno gledamo, što lista barem oblik po sadanjem ukusu urediti a još manje prostor ovecati ne znamo. Al šta da činimo drugo, dok zapriko sile nadmašaju — već da bratsku pomoć istemo. A buduć nam se Vila potuzila da se stidi u vilajet jednokrila izlićati, zato će mo je od 1-og Srpnja

misečno dvaput al na pol arku izdavati. Cina ostaje 3 fr. na cilu, 1 fr. 50 nov. na po, a 75 novčića na četvrt godine.

Uredništvo.

Setnja po Evropi.

II.

Iz označena izvora proizlazi i ona borba koja se vodi medju centralisatiom, t. j. načinom uprave koja svu oblast u jedne ruke sredotočno izkuplja, i samoupravom koja oblast podijeliva u pokrajine srirove i občine: od obe strane grišna pritiranost. Centraliste misle: da će čovičanstvo propasti ako se sve sile neće oko jedne ruke okomotat, a municipaliste scine da se sloboda politička neće spasit: ako se sve vlasti neće po kotarih i obćinah razdiliti; dočim ni jedno ni drugo nije u istini; jel ono što je državno i inostrano valja da je u jednoj ruki sastavljeno, a ono što je kotarsko i obćinsko pored ovih ostavljeno.

Tako je isto i ono što u crkveno i svitovno polje spada. Ko nezna da je bilo vrime kad su pape i biskupi mislili: da sve ljudske još i svitovne poslove moraju oni razpravljati: košto je 17 i 18-og vika zavladao u ravnateljstvih načelo, da svitovna oblast ima i vlast i dužnost rišiti i pitanja virozakonska. Zato je uvik jedna kao sluškinja smatrana prama drugo kao gospojo, što u ljudstvu nije istina buduć je Bog i jednu i drugu u društvo čovičje uvrstio: da se ublažava čovik, dakle su jednog svemoć-

nog kćeri, izaslane na svit, da radjaju čovika za državu i kraljestvo božje. Onu mešdju do koje se ima jedna izastirat, označivaju vidno po svakog čovika sridstva, koja ima svaka uporabiti.

A poklem su obadve pozvane o sudbini jednog istog čovika raditi, to je naravno da se nalaze stvari koje triba u sporazumljenju vršiti — u čem se ni po kakvim načinom neće pomrsiti, jel narav sridstva će pokazati, šta u istom pitanju ima crkva, i šta opet država rišiti i naredjivati. Odkud oni nepoznaju prirodu pa ni svrhu čovika koji misle: da se crkva od države može tako odlučiti, da samo svaka hoda svojim putem, i o tom se nebrini, šta će druga u istom pitanju činiti. To je ona grišna ravnodušnost, koja će kadra biti sve ono što je društvo čovičansko ujedinjavalo razorati, al neće podobna biti ni jednu žilicu otvoriti, da od tud njegovu blaženstvo iztiče. Ta ravnodušnost se razastrela po svitu: da je moguće ženitbu bez crkve urediti, i dite bez svećenstva u školi učiti. Ako je istina da je čovik gradjanin države, i udo crkve, onda je istina — da se ženitba ima po zakonu crkve i države sklapati, i ove dvi se moraju izravnjivati glede onih naredabih koje smatraju za ženitbu potribne svaka sa svojeg gledišta. To je od počela svita tako bilo, i mora da bude, ko drugčie siluje taj će pomrsiti odnošaje ljudske društvene, pak će se radjat ne ljudi već zviru koji će sve što je pravo sveto i lipo satrti: eno vam živa u Parisu prilika. Isto to spada i na škulu. Crkva i država moraju svoja uda odhranjivat i poučavat, a poklem to sbiva u škuli, to je prirodno pravo: da se obadve sporazume glede odgojenja i poučavanja. Dakle načelo slobodna crkva u slobodnoj državi znači toliko: da u državi ustavnoj crkva svoja naravna sridstva slobodno uporabija, isto tako ko i država svoja na ublaženje čovika, na osiguravanje osobe i imovine zemaljske i nebeske, a ne onaj smisao: da jedna drugu prizire i u nemar baci, to bi obadvije onesnažilo i čovika unesrićilo: — dakle razdilenje u uporabljenju sridstva i sporazumljenje u ublaženju čovika i to po načelih pojedinih virozakona!

NJEŠTO O NAŠIH SKOLSKI KNJIGAH.

Društvo S. Stěpana podhvatilo se privedenja knjigah i za naše bunjevačke sokačke učione.

Pri tom převedenju je G. I. P. kao jedan na převedenje pozvani stavio na sve rodoljubive sveštenike i učitelje to pitanje, da bi se izjasnili koje narečje nalaze za najbolje, dali se potrebuje ikavština, ili ekavština i. t. d. iliti dase převede ovako:

tribami 1) sve virovati i. t. d.; — ili:
trėbami 1) sve vėrovati i. t. d.; — ili pak:
trėbami: 1) sve vjerovati i. t. d.

Pervim narečjem govore još i to skoro jedino naši bunjevci i šokci. — Drugim su pisane dosadanje naše školske knjige, te naš sadašnji naraštaj ovi poznade. Trećim se sada služi književnost horvatska.

Jedni kažu: akoćemose ikavštine držati, onda naši Bunjevci i Šokci okrem školski i molitvenl knjigah neće drugo imati, jer kod nas nit ima, nit je se nadati književnoj radnji, te tkoji htio bude i izvan učione knjigama se baviti, taj se mora prěhvatati horvatski knjigah, stogasu drugi za ie je.

Gramatici certant i. t. d. Jedni slovníčari potrebuju jedno, drugi drugo.

Da ono društvo S. Stěpana namerava samo za naše Bunjevce i Šokce knjige převesti onda bi i ja rekao: „Piši onako, kakote najlakše mogu razumeti, ako ne svi, a ono barem većina onih, za koje pišeš“ (Mažuranić Slovnica Horvatska l. 29). Ali tome bi mnogo trěbalo trěška, ako bi se svakog prědelja narečjem knjige prěvadjali: što težko da ima!

Ja po Mažuraniću, po Babukiću držimse sa Veselićem: „Što se tiče, veli on, pravopisa, to sam ě mēsto je, ie, ili i je upotrěbio“ — (Veselić Rěčnik) i to stoga:

a) jer sve naše skolske knjige kojese u naši pučki učionah potrebovane, jesu ěkavštinom pisane te tako naš sadašnji naraštaj jeste tome naviknut;

b) jer ono strogo razlikovanje gdje do se piše i, ie ili je: nalazim za naše učione suvišno; našabo dēta neće nikad reći viera, a to da trebaju reći vjera na kratko, to jim iz materini ustah onako glasi. A koji na polje književne izobraženosti stupi, taj će već onda po pravila slovníčkih ova obširnie naučiti.

Ovako se može povesti pitanje i za poluglasnik e jedni ga prěd glasnici izpišu n. p. kerv, perst; drugi opet izostave te piše krv, prst i. t. d.

Pa ma meni bilo pravo ma koje, ali to je pitanje, jesmol mi pozvani na oto da mi jedno ili drugo ustanovimo? te nećeli prěvoditelj Početnice ili Čitanke ěkavštinom, a prěvoditelj katekisma iekavštinom pisati? Zato bi trěbalo da se društvo izdavajuće knjige o tome izjasti, te prěvoditeljom za pravilo iskaže jedno ili drugo, da tako znadu složno raditi. G. j. B.

L I S T I Z R I M A.

Znaminit je sešnaesti dan miseca lipnja za vas katolički svit, jer u njem se dogodilo na ovaj dan, što se nije dogodilo od kako je sveti Petar preminuo, poput učitelja svoga, na drvetu križa. Sveti Petar kao što nam povist crkvena pripovida, sidio je 25 godina u Rimu, odakle je ravnao crkvom; al sve do današnjega dana i stadom povirenim ne bijaše med njegovimi naslidnici nijednoga, koji je 25 godina na njegovoj stolici sidio i kormilo u ruci držao. Nu što se do sad ne dogodi, dogodilo se sad s Piom devetim.

Al ěudni su i neshvatljivi zakoni i namire božje, ter mi nemožemo znati nit dokućiti, za što je Bog izabrao baš Pia devetoga, da on doživi godine Petrove; ter ne samo da doživi godine Petrove, nego još da i pati, kao što je i Petar patio sve do poslidnjega časa, dok ga nisu na križ pribili i prikovali.

Što je sveti Petar toliko podnosio, što je on morao čašu, njemu nazdravljenju, sve do dna izpit, tomu nam se nije ěudit; jer ono bijaše početak razširivanja crkve Hristove, a svaki je početak razgranitbe težak; jer ono bijaše vrime, kad ljudi po mraku tumarajuć ne htidoše svitlosti s neba donesene poprimiti, nit krivih bogova se otresti i jaram Hristov na se uzeti, s kojim on sam veli, da je lagašan, jerbo ga ne nosimo mi sami, nego njegova milost s nami.

Al čudit nam se valja kad pomislim, da po- ali devetnaest stolića, kad je već luč evanđelja sav krug zemaljski prosvitlila i obastrla, da velim Petrov naslidnik u istom stanju čami, u kojem bijaše u poganskih vrimena glava crkve. Pa vidimo nije li tako? 1846 godine 16. lipnja bijaše izabran Pio deveti poglavarom Majke-Crkve; veselio se sav svit ovom izboru, veselio se i sam Pio videć oduševljenost svita katoličkoga, kojim ga pozdravljahu sa svih strana na pristolju Petrovom. Al veselje i radost njegova nije dugo trajala, jer još nije ni ugrio pristol, jurve bio mu oduzet Rim, iz koga morao je kradom bižati, da barem život si sahrani, kojega ga htidoše lišiti oni isti, koji su mu malo prije vikali: živio.

Dvi je godine boravio sveti Otac izvan Rima, u Gajeti kod kralja napuljskoga Ferdinanda drugoga. Godine 1850 kad su francuzi iztirali iz svetoga grada Maciniju i njegovo društvo, vratio se sveti Otac u svoj Rim dvanaestoga travnja. A od toga doba jeli on bio uvik u miru? Kad kako! Jer koj nezna koliko se imao prepirati s talijanskim kraljem, koji mu uvik na uže kro- jio hatar države, dok nije došlo po njega srićno vrime prošle godine, da mu sve na silu otme, te ga zatvori u Vatikanu.

Nu reći će mi kogod, koj čita u duhu slobodnom i poganskom pisane novine: ta papa je sad slobodniji, nego prije, jerbo je svu brigu bacio s vrata, te sad nema drugoga posla, nego samo ravnanje crkve. Lipe vam slobode, kad čovik nemož iz kuće stupiti, oko koje dan i noć stražu drže čete talijanske, koje svakomu čoviku, koji hoće, da svetoga Ota pohodi, oko nosa brundaju, te ga izviždukuju. A znate li čemu prospodobiše inostranci papinu palaču? Ako nezna reći ću vam. Kad stupiše prid Vatikan, i vidjoše talijanske vojnike prid vratima, pao im na pamet Isukrst u grobu ležeć, koga su takodjer čuvali vojnici, kad su ga u hladan grob stavili, za to da ga učenci ne ukradu i ne reknu, da je uskrsnuo. Al nezna zašto čuvaju talijani svetoga Ota? Misle valjda, da će ga tkogod ukrast, ili valjda čekaju shodno vrime, da počine na njem onaj barbarski čin, što ga počinuše njihova braća, jednomišljenici karbonari na parizkom nadbiskupu, tojest da ga puškaraju. Al nek dobro zapamte ovi ljudi, da će jim past u šake, ako je to nje- mu Bog dosudio, ako pak ne, — onda nek znadu, da je Bog vlastan te moguć i Pia iz njegovih ruku osloboditi kako no oslobodi svetoga Petra, pa već kako je i samo- ga Pia oslobodio četrdeset osme godine i proveo kroz ci- lu četv vojnika, koja ga obkoljenoga držala u palači kvir- rinalskoj.

Sveti Petar je u tamnici slavio dvaest-petu godiš- njicu svoga rimskoga gospodovanja. pa gledajte čuda! sad to isto čini i Pio deveti s jedinom razlikom, da ga još nisu u verige sapeli, kao što to učiniše pogani sa svetim Petrom.

Sav se svit probudio, sav svit poskoćio, da učini radost svetomu Otcu, ter iz dalekih zemalja ne hajav se ni truda ni troška uzeće put pod noge, te domakljaše u Rim, da pohode poglavara Majke-Crkve i namistnika Isusovoga na zemlji. Iz stare Francuzke iz Nimačke, iz Belgije, iz Hollandije iz Englezke, iz Španjolske, da iz svakoga zakutka prostrane naše zemlje štigoše u Rim nekoliko hiljada osoba; svi lipimi darovi oprćeni.

Šesnaestoga lipnja prije podne imala su sva pos- lanstva (deputacije) u Vatikanu kod svetoga Ota audi-

enciju. Prvo su čestitali svećenici rimski; za njimi rav- natelji inostranskih zavoda; a za ovimi stupiše prid sve- toga Ota mladići iz Englezke, koji pročitase veoma lipo sastavljenu čestitku poglavaru Majke-Crkve. Sveti Otac je odgovorio na besidu ovih čestitih mladića, i zahvalio im, što se ne zaboraviše njega; i ljubav, što ju goje u srcih prama svetoj Stolici, da pokažu, nisu se uzruča- vali doći u Rim. Posli toga rekao im, koliko da mu leži na srcu puk englezki, te da brez pristanka moli Boga, da ovo plemenito kolino čovičanstva opet se povrati na pravi i spasonosni put, s kojega ga anglikanizam zaveo.

Posli ovih audiencija sveti Otac malko se odmo- rio, i tad istom je stupio s kardinali u onu veliku dvo- ranu, gdi ga čekahu više nego dvanaest stotina ljudi. Čim stupi sveti Otac u dvoranu odmah se sav puk uz- bunio, maleni počese uzpinjat se na prste, da vide sid- kosa vaticanskoga roba. Kad se sveti Otac na pristolje poside, puk se najedanput utišio, na što vodja poslan- stva pozdravi svetoga Ota u ime sviju. Na to se pono- sito podigao sidokosi Starac, da odgovori. Nu prije, ne- go bi govor započeo, rekao jim: nezna ni sam kako da- vam odgovorim, latinski ne razumite svi, a takodjer ni francuski, a ja opet nezna nimački, dakle sve sam na jedno smislio, ter hoću, da vam se talijanski odzovnem. Prvo jim radost tumačio, koju osićeše u srcu sbog do- lazka i pohoda njihovoga; drugo opominjao jih, da se čvrsto drže vire Hristove, jer samo u ovoj može čovik naći spas svoj; jer ovo je ono blago, što može čovika u žalosti razveseliti; jer ovo je ono blago, što čovika uz- diže Stvoritelju, ter čini, da ljudi budnu ljudi, a brez kojega su ljudi bili neljudi. Treće opominjao jih, da se jedinstva drže, jer što nemože jedan, možemo svi skup- no. Zatim podiže ruke k nebu, na što svi na kolina pa- doše, te jim dao blagoslov, koji da jih prati sve do groba. Na što svi iz jednoga grla, svaki u svom materinskom jeziku, kliknuše: živio, — tripud. Možete mislit kolika- tu bijaše klika.

Pokle bijaše svi u dva reda razdiljeni sveti Otac- htio je kroz sav red proći, te da vidi svu svoju ditcu, a i da oni njega vide. I krenuo se, al čim je nekoliko put- koracio, počele mu suze iz očiju roniti, te se za to morao vratiti i u jednu sobu unići, dok mu suze ne pristadoše; posli nekoliko časova opet se krenuo i med puk pošao, al ni sad nije mogao srcu odoliti i suze zadržati, za što se morao po novo u sobu vratiti, te se više ni pokazao nije. — Al buduć tolika množina puka, ne mogaše svi vidit taj dan svetoga Ota, za što ga posli moljaše, da jih još jedanput prida se pusti. Ovu milost i dobiše, te su sad deputacije, svake po se, pošle prid svetoga Ota.

(Slidi.)

KUCNI POSLOVI.

Al jma š 28. Lip. Svako tilo ima svoj osin, i sva- ka stvar svoju opaku stranu. Da u Aljmašu tako znadu ljudi štedit kako ume radit, ova bi občina sve druge u okolišu po imućnosti nadmašala. Al ovde ima mnogo mi- jana, i dućana, u ove rado idju mladji i starij, pak što se teškim trudom zaradi to se laskoumno potroši. Evo uzrok: što napridak tvarni nestoji u razmirju s onim radom skojim se ovi ljudi trude: ruvo, piće, karte — više znadu progutat, no što bi mogla i najveća pomnja nabaviti.

Zali bože što se to čini ne samo u zrilom već i u nezrilom dobu. Odtud proizlazi, da nikoje imućne obi-

teli propadnu, i nikojih boljih roditeljah dica u vladanju stradaju, jel gdi je već običaj uveden da momak mora nediljom novaca u žepu imat, pak gdi se mladež nestidi — pićom i mozag pomutit, tamo nemogu dugo obstajati starije kriposti kojima se roditelji rešili. Smišno je što ljagu jedan na drugog baca i to svaki u tudjem sinu što svojem grišno dozvoljava, možda bi tko i mogo troškom iztrajati, al neće duševnom snagom dostačit, da se opire strastima, koje ne samo razapinje, već ih još i podhranjiva; no iznajpre strast razuzdana skriva se prid okom roditeljah, al kad se jezik navikne na pogane i bogogrdne riči, izliva kasnie otrov gnjiva ne samo proti Boga već i proti roditeljah.

Vrime bi dakle već skrajno bilo da se Otcu osviste i uvide da ono što je danas još malo zlo ako se nekrči — hoće rasti, i sav ugled roditeljski ugušiti, pak će se tečevina bila ona ćudoredna ili tvarna, koja je valjada još od pradidova na vas prišla, razsuti kano magla. Al da do tog uvidjenja mogu dojt roditelji, tribalo bi da košto dica njihova primaju nauk u škuli, tako oni taj crpe u crkvi iz pridika. Ako ste ovu zanemarili, to ste srce i um zatvorili: ono da neulazi u milost božju, a ovaj da ne prima svitlost nauka božjeg i ćovičjeg. Rodoljub.

R A Z N E V I S T I.

— U Francuskoj, a najskole u Parisu sad zastupnički izbori zauzimaju pažnju francuskih gradjana. Al imućniji Parižani baš ne pokazivaju živo učesće prama izborima, a proletarci oni su zbog posljednjeg ustanka veoma umanjeni. Gambetta, taj ćuveni vodja Francusa prigodom pruskog rata, koji je od jednog vremena sišao sa pozorišta francuskog, primio je, da se kandidira za zastupnika u Parizu. Koja će stranka održati pobjedu, ili bivšeg cara ili bivših kraljeva ili republikanaca, to još ne može se doznati.

— Tijer, pridsidnik sadanje francuske vlade, veoma je obolio.

— Francuska od to doba, kako se prije jedne godine rat započeo, toliku štetu je morala pritrpiti, koja čak do 8 hiljada miliuna franaka šiba. Kaka je to ogromna suma, možemo sebi pridpostaviti, kad uzmemo na um, da toliko kapitala sva Francuska nema, da tolikom imućnošću u metalu svih pet strana svita, u skupu uzevši, ne razpolazu. Ovo je taki gubitak, da će ga i drugi narodi morati osićati.

I premda se to u Francuskoj dogodilo, ipak francuski državni zajam sjajnog je uspiha imao: 4500 miliuna franake se skupilo. Sam Pariz je više od 2500 miliuna franaka dao.

— Od 1-og Srpn. je Rim postao pristolnim gradom talijanske kraljevine. Talijanski kralj je tamo već stigao i bi srdačno pozdravljen od gradonačelnika Rima, od kneza Humberta, od ministarstva i od poklitarstva inozemnih vlada. Austria će, premda se talijanska vlada u Rim nastanila, dva poklisara držati u Rimu: jednog kod pape, drugog opet kod vlade. Rusija, Pruska i Englezka naprotiv su izjavile, da će posli primeštaja pristolnice talijanske u Rimu držati samo po jednoga svoga političnoga poslanika i to kod dvora kraljeva, koji će ujedno vršiti dužnosti poslaničke i kod pape.

— U Englezkoj posli ustanka pariškog tamošnja republikanska stranka svaki dan odvažnije korača

k svojima svrhama, kojima je težnja, da se ne samo stroj države priinači nego i odnošaj medju sirotinji i bogataša.

— U španjulskom zakonodavom tilu 16-og Lipnja onom prilikom, kad je jedan zastupnik pridložio, da se sažaljenje izrazi prama rimpapi, taka se buna podigla da su se gotovo tukli. I pridsidnik bio je prisiljen skupštinu razpustiti.

— Ugarskoj delegatii g. Žedényi veoma je zanimljiv pridlog pridlagao, da se izkaže, da rimski poslovi nisu zajednički, buduć se svitovna vlast rimpape uništila. Ali ovaj pridlog ne bi odobren, buduć mu se u ovim poslu najnadležniji muž, kalački arcibiskup protivio.

— U velikoj državi, tako znanjoj Kini taka je zemljotrešnja bila, da je jednu varoš sa svim srušila i 2300 duša ubila.

— Čudna dica. Ovde u Kalaci se pokazivalo jedno česko dite od 11 godina, koje se do tri maže nagojilo, i visina mu je 5 $\frac{1}{2}$ stopa. Jutrom po dva ice kate popije najpre, ponda istom počima ručat. A kako opet „Bačka“ piše, u Staroj Kanjiži ima jedno dite od 11 godina, koje take brkove i bradu ima kao kakvo od 20 godina.

— Jedne magjarske novine donose vist, da u Slavonii blizu Doljnog Miholjca u selu Gatu živi jedna divojka, o kojoj neuki puk to viruje da je nova Divica Maria. I velika ćuda se pripovidaju o njoj. A u Segedinu jedna baka opet to pripovida, da je ona i više ljudi vidili, da Divica Maria u crkvi kadkad grozno plače. To je vrlo žalosno kada se ovako ludo praznovirstvo po puku razprostire.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik peštanski 1-og Srpnja. Vuna stoji kao priašnje nedilje. Tvorinarski prana 115—150 fr. i po 175—210 fr. — Svinji magjarski 25—26 n., srpski 25 $\frac{1}{2}$ —26 $\frac{1}{2}$ n., za iznos 26 $\frac{1}{2}$ —27 $\frac{1}{2}$ n. — Mast 33 $\frac{3}{4}$ —34 fr. — Slanina 28 $\frac{1}{2}$ fr. — Sljive u sudu 11 $\frac{3}{4}$ fr. u džaku 11 $\frac{1}{3}$ fr. — Paprika 14 fr., vrlo fina 22 fr. — Grah bili 4—4 fr. 50 n., Soćivo 4—6 fr.

CINA RANE. Pešta, 1-og Srpnja. Čisto žito bantsko: 83 fnt. 5 fr. 70—80 nov. 87 fnt. 6 fr. 30—40 n.; — tisansko, peštansko, stoi.-biogr.: 83 fnt. 5 fr. 75—85 n. 87 fnt. 6 fr. 35—45 n.; — bacvansko: 83 fnt. 5 fr. 70—80 nov. 86 fnt. 6 fr. 20—25 nov. — Raž 78—79 fnt. 3 fr. 80—85 n. — Jećam 68—70 fnt. 2 fr. 90 n. — 3 fr. 40 n. — Zob 43—45 fnt. 3 fr. 84—93 n. — Kukuruz, požunac 82 fnt. 3 fr. 70—70 nov. — Proja 82 fnt. 2 fr. 55—65 n. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Baja, 1-og Srpnja. Čisto Žito: 83 fnt. 5 fr. 60 n. Napolica 78 fnt. 4 fr. — Raž 76 fnt. 3 fr. 20 n. — Jećam 66 fnt. 2 fr. — Zob 44 fnt. 1 fr. 87 n. — Kukuruz 90 fnt. 3 fr. 27 nov., sve po požunac.

Visina vode dunavske.

Pešta 3-og Srpnja 9' 10" nad 0. Požun 2-og Srpnja 9' 4" nad 0.

Poruke uredništva.

Bač: B. Samo što prija izjavite vaše velecinjeno mnenje. — Rim: B. M. Drugi put se kraće izrazite.